

Besluit van de gemeenteraad van de gemeente Wassenaar houdende regels over integriteit en bejegening (Gedragscode politieke ambtsdragers Wassenaar 2020)

De gemeenteraad van Wassenaar,
gelezen het voorstel van het presidium van de gemeenteraad d.d. 5 november 2019;
overwegende er na 10 jaar aanleiding is om de gedragscode te actualiseren;

gelet op het bepaalde in de artikelen 15, 41c en 69 van de Gemeentewet;

b e s l u i t:

1. De gedragscode 2009 voor politieke ambtsdragers gemeente Wassenaar in te trekken;
2. De gedragscode 2020 voor politieke ambtsdragers van de gemeente Wassenaar vast te stellen.

Inleiding

Het doel van deze gedragscode is om politieke ambtsdragers, raadsleden, burgerraadsleden, burgemeester en wethouders, een houvast te bieden bij het bepalen van normen omtrent de integriteit en het gedrag van het bestuur.

De code bevat regels zowel voor elk bestuursorgaan in zijn geheel als voor zijn leden afzonderlijk.

Gedragscodes zijn voor gemeenten verplicht op grond van de Gemeentewet. Het is de raad die zowel voor de eigen leden als voor de burgemeester en de wethouders en voor de burgemeester als apart orgaan een gedragscode vaststelt.

De code is geschreven voor alle politiek bestuurlijke ambtsdragers van de gemeente. De gedragsregels richten zich dan ook tot al deze politieke ambtsdragers en is bovendien van toepassing op burgerraadsleden.

De code heeft vooral bestuurlijke en politieke relevantie. Politieke ambtsdragers zijn op de naleving van deze gedragscode aanspreekbaar. Wanneer zij zich er niet aan houden kan dat gevolgen hebben voor hun functioneren en voor hun positie. Het rechtskarakter van een gedragscode is dat van een interne regeling in aanvulling op de wettelijke regels. De Gemeentewet laat de gemeenten veel vrijheid bij de inhoudelijke invulling.

Naast deze code bestaan er voorschriften die in wet of elders geregeld zijn, bijvoorbeeld over fraude, valsheid in geschrifte en over nevenfuncties. Dergelijke voorschriften zijn niet in deze code opgenomen.

De code is belangrijk als beoordelingskader voor de raad en voor het college van burgemeester en wethouders bij vragen, twijfels en discussies. De code bevat zowel normen over hoe in een bepaalde situatie te handelen als regels over procedures die moeten worden gevolgd. Procedureafspraken kunnen een onlosmakelijk onderdeel zijn van een gedragsregel en de transparantie en daarmee de controleerbaarheid vergroten.

De code bestaat uit twee onderdelen. Deel I beschrijft een aantal kernbegrippen van integriteit en plaatst daarmee het vraagstuk in een breder kader. Zij vormen als het ware de algemene uitgangspunten voor de gedragscode. Deel II bevat de feitelijke gedragsregels.

Deel 1

Kernbegrippen integriteit van politieke ambtsdragers

Leden van het dagelijks en algemeen bestuur van een gemeente stellen bij hun handelen de kwaliteit van het openbaar bestuur centraal. Integriteit van het openbaar bestuur is daarvoor een belangrijke voorwaarde. De belangen van de gemeente en in het verlengde daarvan die van de burgers, zijn het primaire richtsnoer. Integriteit van politieke ambtsdragers houdt in dat de verantwoordelijkheid die

met de functie samenhangt wordt aanvaard en dat er de bereidheid is om daarover verantwoording af te leggen. Verantwoording wordt intern afgelegd aan collega bestuurders dan wel aan de gemeenteraad, maar ook extern aan organisaties en burgers voor wie bestuurders en gekozen volksvertegenwoordigers hun functie vervullen.

Een aantal kernbegrippen is daarbij leidend en plaatst integriteit van politieke ambtsdragers in een breder perspectief:

Dienstbaarheid

Het handelen en het daaruit voortvloeiende gedrag van een politieke ambtsdrager is altijd en volledig gericht op het belang van de gemeente en op haar organisaties en burgers die daar onderdeel van uit maken.

Functionaliteit

Het handelen van een politieke ambtsdrager heeft een herkenbaar verband met de functie die hij vervult in het bestuur.

Onafhankelijkheid

Het handelen van een politieke ambtsdrager wordt gekenmerkt door onpartijdigheid, dat wil zeggen dat geen vermenging optreedt met oneigenlijke belangen en dat ook iedere schijn van een dergelijke vermenging wordt vermeden.

Openheid

Het handelen van een politieke ambtsdrager is transparant, opdat optimale verantwoording mogelijk is en de controlerende organen volledig inzicht hebben in het handelen van de politieke ambtsdrager en zijn beweegredenen daarbij.

Betrouwbaarheid

Op een politieke ambtsdrager moet men kunnen rekenen. Die houdt zich aan zijn afspraken. Kennis en informatie waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt, wendt hij aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.

Zorgvuldigheid

Het handelen van een politieke ambtsdrager is zodanig dat alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect worden bejegend en dat belangen van partijen op correcte wijze worden afgewogen,

Deze kernbegrippen zijn de toetssteen voor de onderstaande gedragsafspraken. Gedragingen moeten aan deze kernbegrippen getoetst kunnen worden,

Deel 2

Gedragscode 2019 voor politieke ambtsdragers van de gemeente Wassenaar

1. Algemene bepalingen

- 1.1 Deze gedragscode geldt voor politieke ambtsdragers van de gemeente Wassenaar, tenzij uit de tekst van een gedragsregel anders blijkt.
- 1.2 De code is op de gemeentelijke website openbaar op toegankelijke wijze te raadplegen.
- 1.3 Politieke ambtsdragers ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van de code.
- 1.4 Een politieke ambtsdrager is aanspreekbaar op de naleving van deze code.

2. Belangenverstrengeling

- 2.1 Een politieke ambtsdrager doet opgave van zijn financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de gemeente zakelijke betrekkingen onderhoudt. De opgave is openbaar en door derden te raadplegen.
- 2.2 Bij privaat-publieke samenwerkingsrelaties voorkomt de politieke ambtsdrager (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen.
- 2.3 Een oud-politieke ambtsdrager wordt het eerste jaar na de beëindiging van zijn ambtstermijn uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden voor de gemeente. Het is wel toegestaan lid te zijn van de raad of een commissie.
- 2.4 Indien de onafhankelijke oordeelsvorming van een politieke ambtsdrager over een onderwerp in het geding kan zijn, geeft hij bij de besluitvorming daarover aan in hoeverre het onderwerp hem persoonlijk aangaat.
- 2.5 Een politieke ambtsdrager die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten of zaken aan de gemeente, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.
- 2.6 Een politieke ambtsdrager vervult geen nevenfuncties die een structureel risico vormen voor een integere invulling van de politieke functie.
- 2.7 Een politieke ambtsdrager geeft ten behoeve van de openbaarmaking van zijn nevenfuncties en qualitate qua-nevenfuncties jaarlijks aan voor welke organisatie de functies worden verricht, wat het tijdsbeslag is en of de functies bezoldigd zijn.
- 2.8 Een politieke ambtsdrager behoudt geen inkomsten uit een q.q.-nevenfunctie tenzij dat op grond van de wet geheel of gedeeltelijk is toegestaan. De inkomsten komen ten goede aan de kas van de gemeente Wassenaar

3. Informatie

- 3.1 Een politieke ambtsdrager gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt. Hij zorgt ervoor dat stukken met vertrouwelijke gegevens veilig worden opgeborgen en dat computerbestanden beveiligd zijn.
- 3.2 Een politieke ambtsdrager houdt geen informatie achter.
- 3.3 Een politieke ambtsdrager verstrekt geen informatie die vertrouwelijk of geheim is.
- 3.4 Een politieke ambtsdrager maakt niet ten eigen bate of ten bate van zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie.
- 3.5 Een politieke ambtsdrager gaat verantwoord om met de e-mail- en internetfaciliteiten van de gemeente.

4. Geschenken, diensten en uitnodigingen

- 4.1 Een politieke ambtsdrager accepteert geen geschenken, faciliteiten of diensten indien zijn onafhankelijke positie hierdoor kan worden beïnvloed. In onderhandelingsituaties weigert hij door betrokken relaties aangeboden geschenken of andere voordelen.
- 4.2 Geschenken en giften worden niet op het huisadres ontvangen. Indien dit toch is gebeurd, meldt een politieke ambtsdrager dit in het bestuursorgaan waarvan hij deel uit maakt, waarna door het bestuursorgaan waarvan de politieke ambtsdrager deel uitmaakt een besluit over de bestemming van het geschenk wordt genomen.
- 4.3 Aanbiedingen voor privé-werkzaamheden of kortingen op privé-goederen worden niet geaccepteerd.
- 4.4 Een politieke ambtsdrager maakt in het bestuursorgaan waar hij deel van uit maakt melding van uitnodigingen voor excursies en evenementen op kosten van derden. Deze uitnodigingen worden alleen geaccepteerd als het betreffende bestuursorgaan daarvoor toestemming verleent. Daarbij is het gemeentelijk belang doorslaggevend.

5. Bestuurlijke uitgaven, onkostenvergoedingen en declaraties

- 5.1 Uitgaven worden uitsluitend vergoed als de hoogte en de functionaliteit ervan kunnen worden aangetoond. Een politieke ambtsdrager is terughoudend bij het in rekening brengen van uitgaven die zich op het grensvlak van privé en publiek bevinden.
- 5.2 Een politieke ambtsdrager declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.
- 5.3 Declaraties worden afgewikkeld volgens een daartoe door het college vastgestelde administratieve procedure,
- 5.4 Een declaratie wordt ingediend door middel van een daartoe vastgesteld formulier. Bij het formulier wordt een betalingsbewijs gevoegd en op het formulier wordt de functionaliteit van de uitgave vermeld.
- 5.5 Gemaakte kosten worden binnen een maand nadat ze gemaakt zijn, gedeclareerd. Eventuele voorschotten worden zover mogelijk binnen een maand afgerekend.
- 5.6 De gemeentesecretaris respectievelijk de griffier is verantwoordelijk voor een deugdelijke administratieve afhandeling van declaraties..
- 5.7 In geval van twijfel omtrent een declaratie van een wethouder of een raadslid, wordt deze voorgelegd aan de burgemeester en als het gaat om een declaratie van de burgemeester, aan het college. Zo nodig wordt de declaratie ter besluitvorming aan het college voorgelegd.
- 5.8 Declaraties worden openbaar gemaakt op de gemeentelijke website.

6. Creditcards

De gemeente Wassenaar kent geen gemeentelijke creditcard voor politieke ambtsdragers.

7. Buitenlandse dienstreizen

- 7.1 Een politieke ambtsdrager die het voornemen heeft uit hoofde van zijn functie een buitenlandse reis te maken of is uitgenodigd voor een buitenlandse reis of werkbezoek op kosten van derden, heeft vooraf toestemming nodig van het bestuursorgaan waar hij deel van uit maakt. Het gemeentelijk belang van de reis is doorslaggevend voor de besluitvorming. Indien het toestemming aan een lid van het college betreft wordt de raad van de besluitvorming in het college op de hoogte gesteld.
- 7.2 Een politieke ambtsdrager meldt het voornemen tot een buitenlandse reis of een uitnodiging daartoe in het bestuursorgaan waar hij deel van uit maakt en verschaft daarbij informatie over het doel van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap, de geraamde kosten en de wijze waarop van de reis verslag wordt gedaan.
- 7.3 Het ten laste van de gemeente meereizen van de partner van een politieke ambtsdrager naar en in het buitenland is uitsluitend toegestaan wanneer dit gebeurt op uitnodiging van de ontvangende partij en het belang van de gemeente daarmee gediend is. Het meereizen van de partner wordt bij de besluitvorming betrokken.
- 7.4 Het anderszins meereizen naar en in het buitenland van derden op kosten van de gemeente is niet toegestaan. Het meereizen van derden op eigen kosten is toegestaan en wordt in dat geval bij de besluitvorming betrokken. (Onder een buitenlandse reis wordt verstaan een reis naar het buitenland (inclusief de Nederlandse Antillen en Aruba), niet zijnde een reis naar een instelling van de Europese Unie).
- 7.5 Het verlengen van een buitenlandse dienstreis voor privédoeleinden is toegestaan, mits dit is betrokken bij de besluitvorming. De extra reis- en verblijfkosten komen volledig voor rekening van de politieke ambtsdrager.
- 7.6 De besluitvorming door college of raad als bedoeld in dit artikel is openbaar.
8. Gebruik van gemeentelijke voorzieningen
- 8.1 Gebruik van gemeentelijke eigendommen of -voorzieningen voor privédoeleinden is slechts toegestaan, indien daarvoor een overeenkomst is aangegaan met de gemeente.
- 8.2 De gemeente Wassenaar heeft niet de beschikking over dienstauto's waarvan politieke ambtsdragers gebruik kunnen maken.
9. Bejegening
- 9.1 Het handelen van een politieke ambtsdrager is gericht op respect en gelijkwaardigheid van organisaties en burgers; de belangen van betrokken partijen worden met datzelfde respect afgewogen.
- 9.2 Respectvolle bejegening van de politieke ambtsdragers als college, raad dan wel een ieder afzonderlijk onderling, de raads- en collegeleden in hun verhouding tot de voorzitter van de raad en de voorzitter van het college, en ieder ander binnen de ambtelijke organisatie van de gemeente en Werkorganisatie Duivenvoorde en de griffie staat buiten kijf. Beledigende opmerkingen of opmerkingen op de persoon gericht worden niet gemaakt.
- 9.3 Politieke ambtsdragers houden zich tijdens de vergaderingen aan het reglement van orde en volgen de aanwijzingen van de voorzitter op.
- 9.4 Tijdens het spreken wordt de politieke ambtsdrager niet in de rede gevallen, behoudens bij interruptie.

- 9.5 Politieke ambtsdragers onthouden zich in woord, gebaar en geschrift van commentaar op individuele ambtenaren, leden van het college en collega-raads- en commissieleden. Dit geldt tijdens raads-, commissie-, en collegevergaderingen en in het openbaar, de sociale en lokale media daaronder begrepen.
- 9.6 Politieke ambtsdragers erkennen de orde-handhavende rol van de voorzitter en gedragen zich naar zijn aanwijzingen.
10. Naleving van de gedragscode
- 10.1 De gemeenteraad bevordert de eenduidige interpretatie van deze gedragscode. Ingeval van leemtes en onduidelijkheden in de gedragscode voorziet de gemeenteraad daarin.
- 10.2 In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, vindt bespreking plaats in de raad.
- 10.3 Fractievoorzitters dragen actief bij aan het samen met de voorzitter vorm en inhoud geven van deze gedragscode en nemen daarin hun verantwoordelijkheid binnen en buiten de gemeenteraad. De griffier ondersteunt hen daarbij.
- 10.4 De raad ziet erop toe dat de gedragscode voor de raad als geheel en haar individuele leden wordt nageleefd. De griffier ondersteunt hen daarin.
- 10.5 Een raadslid dat twijfelt of zijn of haar handelen overeenkomt met deze gedragscode, kan advies inwinnen bij de burgemeester of de griffier.
- 10.6 Het college ziet erop toe dat de gedragscode voor het college en de individuele leden daarvan wordt nageleefd. De gemeentesecretaris ondersteunt hem daarbij.
- 10.7 Een collegelid dat twijfelt of zijn of haar handelen overeenkomt met deze gedragscode, kan advies inwinnen bij de burgemeester of de gemeentesecretaris.
- 10.8 De burgemeester ziet erop toe dat de gedragscode voor de burgemeester wordt nageleefd. De griffier en de gemeentesecretaris ondersteunen hem daarin.
- 10.9 Als een politieke ambtsdrager kennis draagt van een concrete schending of vermoeden van schending, dan rust op het raadslid de plicht om hiervan melding te maken bij burgemeester. Indien het de burgemeester betreft, dan wordt de melding gedaan bij de plaatsvervangend voorzitter van de raad danwel de locoburgemeester.
- 10.10 Als is komen vast te staan dat de gedragscode door een politieke ambtsdrager is geschonden, kan dat leiden tot één van de volgende sancties:
- aanspreken van de politieke ambtsdrager
 - publiek excuus van de politieke ambtsdrager
 - afkeuring door partijen
 - motie van treurnis
 - motie van wantrouwen
 - ontnemen van een bijkomende functie die de politieke ambtsdrager vervult en waarbij hij of zij door de raad of het college is benoemd
 - in rekening brengen van de kosten van misbruik van faciliteiten
 - het niet mogen deelnemen aan door de raad of het college georganiseerde activiteiten
 - tijdelijk weigeren toegang tot het raadhuis en de vergaderingen

10.11 De raad respectievelijk het college agenderen in de vergadering in het eerste kwartaal van het jaar en voorts zoveel als nodig is, de invulling en naleving van deze gedragscode en in den brede de integriteit van politieke ambtsdragers ter bespreking in hun vergaderingen. De burgemeester en het college delen de invulling en de naleving voor zover het hen aangaat met de raad. De raad maakt de uitkomsten van deze bespreking openbaar via de website van de gemeente. De burgemeester ziet hierop toe.

11. Slotbepalingen

11.1 De gedragscode 2009 voor politieke ambtsdragers van de gemeente Wassenaar d.d. 9 november 2009 wordt ingetrokken.

11.2 De 'Gedragscode 2019 voor politieke ambtsdragers van de gemeente Wassenaar' treedt in werking op de dag na bekendmaking.

11.3 Dit besluit kan worden aangehaald als 'Gedragscode politieke ambtsdragers Wassenaar 2020'.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Wassenaar van 3 maart 2020.

*de griffier,
drs. A.H. Schouten*

*de voorzitter,
drs. L.A. de Lange*

Toelichting bij 'Gedragscode 2019 voor politieke ambtsdragers van de gemeente Wassenaar'

Naast vergoedingen voor nader aangeduide kosten zoals reis- en verblijfkosten, hebben politieke ambtsdragers aanspraak op een vaste (forfaitaire) onkostenvergoeding of ambtstoelage.

Onderstaand een overzicht van de gehanteerde kostencomponenten en de verdeling hiervan:

Representatie

Representatie (koffie, thee, hapjes, drankjes, etentjes met zakelijke relaties, attenties e.d.). Tevens worden onder deze categorie begrepen de noodzakelijke kosten voor de representatie die door de partner worden gemaakt in verband met de functie-uitoefening als politieke ambtsdrager. Voorbeelden zijn uitgaven en (reiskosten) verbonden aan bezoeken van zieken, 100-jarigen en het bijwonen van georganiseerde activiteiten, bijeenkomsten en recepties.

Vakliteratuur

Uitgaven voor (abonnementen voor) vakliteratuur, losbladige uitgaven, naslagwerken komen voor rekening van de gemeente als het aangeschafte eigendom is en blijft van de gemeente.

Contributies (verenigingen)

Contributies/lidmaatschappen: lidmaatschap vakbond, belangenvereniging, beroepsvereniging, bestuurdersvereniging e.d.

Telefoonkosten

De kosten van een huistelefoon zijn voor rekening van de politieke ambtsdragers. De gemeente stelt een mobiele telefoon aan de bestuurders ter beschikking voor overwegend zakelijk gebruik (90% of meer) en betaalt de abonnementskosten en gesprekskosten. Eventueel privégebruik wordt doorbelast, een minimaal privégebruik is om redenen van efficiency toegestaan.

Bureaunkosten en porti

Pennen, potloden, papier, zakelijke agenda e.d. worden door de gemeente aan bestuurders verstrekt. De kosten voor verzenden van zakelijke post en het kopiëren van zakelijke stukken zijn voor rekening van de gemeente.

Giften

Zakelijke giften die de politieke ambtsdrager louter als zodanig doet, en die men als privépersoon niet zou hebben gedaan, aan inzamelingsacties, collectes e.d. (in de regel voor plaatselijke doeleinden). Giften aan een politieke partij of verkiezingscampagne maken hier geen deel van uit.

Representatieve ontvangsten aan huis

Hieronder vallen de kosten verbonden aan kleine ontvangsten in de eigen woning die direct verband houden met de uitoefening van het ambt in het eigen huis (consumptieve verstrekkingen e.d.). Indien vooraf toestemming is verleend door het college van B&W, door het bestuursorgaan waarin wordt deelgenomen, dan komen de kosten voor rekening van de gemeente.

Excursies

Excursies die worden gevolgd ten behoeve van de uitoefening van het politieke ambt (inclusief reis- en verblijfskosten) zoals het uitje van de raad komen voor rekening van de gemeente.

Cursussen en congressen

Kosten voor cursussen en congressen gemaakt ter uitoefening van het ambt komen voor rekening van de gemeente.